

Foto de Bruno van der Kraan a Unsplash

Reflexions sobre l'estranyesa i allò que la sobrepassa

Relat d'experiència

Mercè Duch
Parcs d'Estudi i Reflexió Òdena
merceduch@yahoo.es
Setembre 2013
(Revisió: maig 2024)

La Guia del Camí Intern

Pel camí intern pots anar enfosquit o lluminós. Atén a les dues vies que s'obren davant teu.

*Si deixes que el teu ésser es llanci cap a regions obscures, el teu cos guanya el combat i ell domina. Aleshores, brollaran sensacions i aparences d'esperits, de forces, de records. Per aquella via es davalla més i més. Allí estan l'Odi, la Venjança, l'**Estranyesa**, la Possessió, la Gelosia, el Desig de Romandre. Si davalles més encara, t'envairà la Frustració, el Ressentiment i tots aquells somiejos i desigs que han provocat ruïna i mort a la humanitat.*

Si impulses el teu ésser cap a la direcció lluminosa, trobaràs resistència i fatiga a cada pas. Aquesta fatiga de l'ascens té els seus culpables. La teva vida pesa, els teus records pesen, les teves accions anteriors impedeixen l'ascens. Aquesta escalada és difícil per l'acció del teu cos que tendeix a dominar.

En els passos de l'ascens es troben regions estranyes de colors purs i de sons no coneguts.

No fugis de la purificació que actua com el foc i que horroritza amb els seus fantasmes.

Rebutja el sobresalt i el descoratjament.

Rebutja el desig de fugir cap a regions baixes i obscures.

Rebutja l'afecció als records.

Resta en llibertat interior amb indiferència cap al somieig del paisatge, amb resolució en l'ascens.

La llum pura clareja en els cims de les altes cadenes muntanyoses i les aigües dels-mil-colors baixen entre melodies desconegudes cap a turons i prades cristal·lines.

No temis la pressió de la llum que t'allunya del seu centre cada vegada amb més força. Absorbeix-la com si fos un líquid o un vent, perquè veritablement, en ella hi ha la vida.

Quan trobis la ciutat amagada a la gran cadena muntanyosa, has de conèixer l'entrada. Però això ho sabràs en el moment en què la teva vida sigui transformada. Les seves enormes muralles estan escrites en figures, estan escrites en colors, estan 'sentides'. En aquesta ciutat es guarda el que està fet i el que està per fer... Per al teu ull intern, però, és opac allò que és transparent. Sí, els murs et són impenetrables!

Pren la Força de la ciutat amagada. Torna al món de la vida densa amb el teu front i les teves mans lluminoses.

La Mirada Interna. Silo

Índex

Resum

Síntesi

1 Introducció

2 Què es la estranyesa

Significats segons el Diccionari de la llengua

L'estranyesa en l'obra de Silo

Què o qui és estrany

L'estranyesa escollida

L'estranyesa apresada

L'estranyesa com a il·lusió

L'estranyesa com a pas d'un procés

Fins on arriba l'estranyesa?

Qui soc?, cap on vaig?, l'estranyesa més profunda

3 Experiències personals d'estranyesa i de la seva total absència

4 Què sobrepassa l'estranyesa

5 Conclusions

6 Bibliografia

Annex. Procés personal en l'elaboració d'aquest treball

Resum

L'objectiu d'aquest treball és comprendre l'abast del concepte *estranyesa* que Silo inclou en la Guia del Camí Intern en el mateix nivell que la possessió, l'odi, la gelosia, la venjança o el desig de romandre.

El context major d'aquest treball es refereix sempre a les obres i a l'ensenyament de Silo (recollides a www.silo.net).

Estranyesa no és una paraula gaire usada, ni en l'obra de Silo ni en el llenguatge en general. Però sí és molt freqüent l'ús de l'adjectiu *estrany-a* per referir-se a alguna cosa rara o extraordinària.

En l'obra de Silo sovint trobem les paraules *estranyesa*, *estrany-a*, al·ludint a alguna cosa rara, per poc freqüent, per no coneguda o per diferent d'allò que és habitual: *En els passos de l'ascens es troben regions estranyes de colors purs i de sons no coneguts. (La Mirada Interna)*.

Però, de vegades, l'estranyesa es troba també associada a registres d'allunyament o desconexió: *Ni el pitjor del criminal m'és estrany. I si ho reconec en el paisatge, ho reconec en mi. (El Paisatge Intern)*

Aquest últim sembla ser el significat que correspon a l'ús del terme en la Guia del Camí Intern. És a dir, l'estranyesa es converteix en quelcom tan negatiu i antievolutiu com l'odi i la possessió quan es refereix a éssers humans (inclòs un mateix) i quan va associat a registres de desconexió, degradació i rebuig.

No és problema que sorgeixi l'estranyesa davant una persona, una situació o un estat. Al contrari, l'estranyesa (com a sorpresa o com a allunyament davant alguna cosa no coneguda) és un primer pas d'un aprenentatge. L'estranyesa es converteix en un obstacle per a l'evolució personal tant en la vida quotidiana i en la vida en societat, com en la recerca d'allò profund, quan es pretén detenir el temps, quan un "s'instal·la" en l'estranyesa, quan s'accepta com allò donat, quan no s'avança més enllà. En aquest sentit podem afirmar que és un error, una insuficiència en el mirar.

Buscant què és el que sobrepassa l'estranyesa es recorre a retrobar el veritable significat de conceptes com *amor*, *caritat* (sinònim de *compassió*), *fraternitat* o *tolerància* en el Diccionari del Nou Humanisme. Tots aquests conceptes, tan manipulats grollerament en el llenguatge habitual, tenen en comú connectar amb el millor d'allò que defineix l'humà.

Es detallen algunes experiències personals entorn de l'estranyesa i la seva total absència.

Es conclouen aquestes reflexions esmentant algunes certeses personals a què s'ha arribat:

- L'estranyesa és expressió de la individualitat enfront de la unitat i la comunicació amb el món.
- L'estranyesa només és negativa quan es tria romandre en aquest estat.
- L'estranyesa és la negació d'allò humà, del que ens uneix, d'allò que som, perquè som UN. Per tant, l'estranyesa és una il·lusió.
- L'estranyesa és un senyal, un avís d'alguna cosa en què cal aprofundir.
- Només avançant en l'amor i la compassió es pot superar l'estranyesa.
- La proposta de Silo de preguntar-se cada dia "qui soc" i "on vaig" busca donar resposta a l'estranyesa més profunda.

Síntesi

Per què en la Guia del Camí Intern l'estranyesa es troba en el mateix nivell que altres estats clarament negatius i antievolutius com l'odi, la possessió o la gelosia?

Què sobrepassa l'estranyesa?

Es busquen respostes a aquestes inquietuds i s'assumeix que es tracta d'una recerca a través de registres i experiències personals i sempre en el marc de les obres de Silo.

D'aquest rastreig es conclou amb la certesa que l'estranyesa en si mateixa no és negativa, sinó un estat pel qual es passa en tot aprenentatge important. L'estranyesa esdevé antievolutiva quan es tria romandre-hi i es constitueix en una forma de mirar i interactuar amb el món. En la relació amb d'altres es converteix aleshores en un argument que justifica la violència i la discriminació. En el camí de cerca del profund, romandre en l'estranyesa pot ser tan inhabilitant per a l'avanç com la venjança, l'odi o el desig de romandre.

Finalment, es conclou que només avançant en l'amor i la compassió, es pot superar l'estranyesa i arribar a accedir a la comprensió d'estructures universals.

1 Introducció

Interès

L'interès d'aquest treball és comprendre per quin motiu Silo inclou l'Estranyesa en la seva Guia del Camí Intern en la via del descens, en el mateix estadi que l'Odi, la Venjança, la Possessió, la Gelosia i el Desig de Romandre, estats que en un primer moment semblen més clarament negatius.

Mode de treball

S'ha partit de la definició d'*estranyesa* i de l'ús que Silo fa de la paraula i els seus derivats (*estrany/a*, *estranyar*) en les seves obres. Per tant, el context major d'aquest treball es refereix sempre a les obres i a l'ensenyament de Silo (consultable a www.silo.net).

No obstant això, el nucli principal del treball s'ha basat en la cerca personal de registres i significats entorn de l'estranyesa o de la seva absoluta absència, raó per la qual pot qualificar-se aquest escrit abans de res com un relat d'experiència.

En l'annex es descriu el procés personal d'inquietuds, recerques i resistències que han acompanyat l'elaboració d'aquest escrit.

2 Què és l'estranyesa?

Significats segons el Diccionari de la llengua espanyola

Estranyesa no és una paraula molt usada, ni en l'obra de Silo ni en el llenguatge en general. Però sí és molt freqüent l'ús de l'adjectiu *estrany-a* i del verb *estranyar*. Aquests són els significats segons el Diccionari de la llengua espanyola (traduïts literalment al català).

“extrañeza” (*estranyesa*)

1. *Qualitat de rar, estrany, extraordinari.*
2. *Cosa rara, estranya, extraordinària.*
3. *Desviament, desavinença entre els que eren amics.*
4. *Admiració, novetat.*

“extraño/a” (*estrany, a*)

1. *De nació, família o professió diferent de la que es nomena o se sobreentén, en contraposició a propi.*
2. *Rar, singular.*
3. *Extravagant.*
4. *Es diu d'allò que és aliè a la naturalesa o condició d'una cosa de la qual forma part.*
5. *Seguit de la preposició “a”, es diu d'allò que no té part en la cosa nomenada.*
6. *Moviment sobtat, inesperat i sorprenent.*

“extrañar” (*estranyar*, si bé el verb en català no té tots els significats que té en castellà)

1. *Desterrar a un país estranger.*
2. *Apartar, privar algú del tracte i comunicació que s'hi tenia.*
3. *Veure o escoltar amb admiració o estranyesa una cosa.*
4. *Sentir la novetat d'alguna cosa que usem, trobant a faltar el que ens és habitual.*
5. *Trobar a faltar alguna persona o cosa, sentir la seva falta.*
6. *Enlletgir, reprendre.*

7. Defugir, esquivar.
8. Refusar-se, negar-se a fer una cosa.

L'estranyesa en la obra de Silo

En l'obra de Silo es troben sovint les paraules *estranyesa*, *estrany-a*, al·ludint a alguna cosa rara, per poc freqüent, per no coneguda o per diferent a l'habitual. Aquests són només alguns exemples (entre parèntesis, el llibre d'origen):

*Alguns pobles van conèixer això i van actuar restablint l'energia mitjançant diversos procediments, avui **estrany**s a nosaltres. (La Mirada Interna, Obras Completas 1)*

*En els passos de l'ascens es troben regions **estranyes** de colors purs i de sons no coneguts. (La Mirada Interna, O.C. 1)*

***Estrany**s encontres aquests en què l'ancià pateix pel curt futur i es refugia en el seu llarg passat. (El Paisatge Humà, O.C. 1)*

*Em quedo observant l'**estrany** barret amb què està cobert el cap del jugador. Experiències guiades, O.C. 1)*

*I, aleshores, sorgeix una **estranya** oposició: la força moral contra la prepotència econòmica, política i militar. (La religiositat en el món actual. Parla Silo. O.C.1)*

No obstant això, en altres cites s'adverteixen altres connotacions. Allò que és estrany no és solament quelcom poc habitual, sinó que és alguna cosa que es registra com aliena, distant, allunyada d'un; per exemple a:

*Ni el pitjor del criminal m'és **estrany**. I si ho reconec en el paisatge, ho reconec en mi. (El Paisatge Intern. O.C.1)*

*Però un tipus particular d'objecte és el cos de l'altre que intueixo com a propietat d'una intenció aliena. I aquesta **estranyesa** em col·loca "vist des de fora", vist des de la intenció de l'altre. Per això, la visió que tinc de l'**estrany** és una interpretació, un "paisatge" que s'estendrà a tot objecte que porti la marca de la intenció humana tot i que hagi estat produït o manipulat per algú actual o pretèrit. (III. El cos humà com a objecte de la intenció. El Paisatge Humà. O.C.1)*

*Amb quin paisatge humà s'enfronta la injustificada apetència? Per començar, amb un paisatge humà percebut, diferent del paisatge recordat. Però a més, amb un paisatge humà que no coincideix amb el to afectiu, amb el clima emotiu general del record de persones, edificis, carrers, oficis, institucions. I aquest "allunyament" o "**estranyesa**" mostra clarament que tot paisatge percebut és una realitat diferent i global d'aquella recordada, encara que es tracti del que és quotidià o familiar.*

(V. Distància que imposa el paisatge humà. El Paisatge Humà. O.C. 1)

Aquest significat del que és **estrany com el que és aliè** resulta més proper a la cita de la Guia del Camí Intern.

Existeix una **segona opció**: en castellà *estranyar* també és sinònim d'*enyorar*. En aquest cas, en la cita de la Guia del Camí Intern, *estranyesa* equivaldria a *enyorança*, és a dir a trobar a faltar alguna cosa del passat. Se m'acut que també en aquest cas, l'*estranyesa* es convertiria en una actitud antievolutiva, molt propera al desig de romandre.

Què o qui és estrany

En moltes ocasions s'aplica el terme *estrany/a* referit a un objecte, normalment com a sinònim d'alguna cosa rara, no habitual, extravagant. El registre que ho acompanya pot ser desconcert, sorpresa, acompanyat de curiositat, fascinació, temor, desgrat o indiferència, segons les seves característiques.

No obstant això, quan el que es registra estrany és un ésser humà s'adverteixen altres connotacions. Sentir estranyesa respecte a un ésser humà sovint va unit a registres de distància, allunyament, desconexió, quan no va unit a registres clars de temor o rebuig. És en aquest punt on adverteixo l'estranyesa com l'actitud negativa a la qual al·ludeix la Guia del Camí Intern.

Dit d'una altra manera, l'estranyesa davant un objecte pot ser innòcua, mentre que l'estranyesa davant un ésser humà em condueix fàcilment pel camí de la degradació o la resistència a l'evolució.

“Jo em sento estranya” o “l'altre és un estrany/a”? Crec que tenen diferent “sabor”, o més aviat diferent direcció (cap a mi o cap a d'altres) encara que el fons sigui el mateix. Tant si l'objecte de l'estranyesa soc jo mateixa com si ho és una altra persona, tinc registres d'allunyament i desconexió que fàcilment em poden portar a la degradació i el rebuig.

Hi ha graus d'estranyesa, com hi ha graus de possessió o de gelosia.

En qualsevol cas, l'estranyesa m'allunya de l'altre, em fa sentir-lo diferent, i això portat a l'extrem em pot dur a la negació d'allò humà en l'altre (o en mi mateixa!). Des del registre de l'estranyesa cap a algú, no puc sentir empatia, no puc posar-me en el seu lloc, no puc sentir amor i compassió.

O al contrari, quan m'apropo a algú amb la clara intenció de connectar, de conèixer-lo, de comprendre'l, l'estranyesa es dissipa, per molt que d'entrada l'altre sigui molt diferent a mi, en les seves formes, valors i actituds, en les seves aspiracions. Puc no coincidir en res amb l'altre, però si poso la meva intenció a conèixer-lo i comprendre'l puc registrar allò humà en l'altre, puc acompanyar els seus moviments interns (encara que no estigui d'acord en absolut amb les seves eleccions), i això fa esvair l'estranyesa.

Si a més m'esforço a aprofundir en mi, buscar el millor en mi i buscar el millor en l'altre, puc retrobar aquell màgic registre d'unitat, puc intuir que formem part del mateix, que som Un.

Sens dubte, aquest acostament és molt difícil d'aconseguir, però em sembla un dels grans reptes de l'evolució personal i font de registres d'unitat interna.

Probablement és inadequat dir que l'estranyesa va en contra de la comprensió de les estructures universals. Més aviat, sembla que l'estranyesa és un estat que s'ha de sobrepassar per accedir a la comprensió de les estructures universals.

L'estranyesa escollida

Em sembla molt fàcil "instal·lar-me" en l'estranyesa com és fàcil instal·lar-se en la gelosia o la possessió. Com en tota via de baixada només cal deixar-se lliscar pel pendent, assaborir el gust contradictori a reclam i rebuig. Contradictori, perquè a més de ser una actitud còmoda i contagiosa, produeix també sofriment i registres antievolutius clars (si faig l'esforç d'atendre a la pròpia interioritat, al propi registre).

L'estranyesa va unida al desconeixement, a la desconnexió, a la desconfiança, al temor. Des d'aquí és molt fàcil el rebuig. Puc entendre que fins i tot és fàcil l'odi a l'estrany.

Des d'aquesta posició, a més, em sento alliberada de tota responsabilitat cap a l'altre. L'altre, com a estrany, no té res que veure amb mi i per tant el seu dolor i el seu sofriment no són de la meva incumbència, les condicions en què viu no són assumpte meu.

Des d'aquí em sembla comprendre molts aspectes de les relacions humanes, des de l'individualisme profund de la societat actual, fins a la relació difícil entre cultures. Els conflictes en la convivència s'expressen en graus de discriminació i violència diferents, des de la mirada desconfiada a un veí d'una altra cultura fins a la guerra ètnica.

L'estranyesa apresada

En aquest punt és fàcil reconèixer que l'estranyesa com a desconfiança respecte a l'estrany és una actitud induïda pel sistema, apresada des del paisatge de formació. Des de petits se'ns ensenya a desconfiar del desconegut, de la mateixa forma que després anem aprenent a distanciar-nos del diferent, a discriminar el que no es reconeix com a igual, a rebutjar el nouvingut, etc. El sistema actual (afortunadament en franca decadència) alimenta l'estranyesa com alimenta la possessió o la venjança. Forma part dels arguments que porten a l'individualisme, a la solitud, al temor, a allò que provoca sofriment a l'ésser humà.

L'estranyesa com a il·lusió

És estrany el que no reconec. Em sento estranya quan em sembla tenir registres no habituals. Em semblen estranyes les persones o les cultures en les quals no em reconec, en què només registro allò que és diferent. És segur que si busco en el profund, trobaré el que ens uneix i llavors l'estranyesa desapareix o perd tota importància.

En realitat, l'estranyesa es dona quan la meua mirada no aprofundeix. Podríem dir que és un error, o una insuficiència, en el mirar.

Dit d'una altra manera, quan vaig més enllà dels meus prejudicis, de les meves creences, de la capa més superficial i externa de les meves copresències, quan amplio la meua mirada, desapareix tota estranyesa. O més aviat m'adono que era una il·lusió.

L'estranyesa com a pas d'un procés

Puc veure l'estranyesa en dinàmica, com un pas d'un procés.

Tant en la vida quotidiana, en estat de vigília normalitzada, com en la cerca del profund, puc trobar-me en estat d'estranyesa. Puc sentir estranyesa davant un objecte, un ésser humà, una situació, una idea, un registre... Aquest estat no solament no és negatiu en si mateix, sinó que pot ser el primer pas d'un aprenentatge important. En quantes ocasions el mestre busca provocar el desconcert com a pas previ a la pregunta i la investigació per part del deixeble!

Em sembla que l'estranyesa esdevé negativa quan no s'evoluciona més enllà, quan es constitueix com allò donat. És a dir, quan es pretén detenir el procés de coneixement o d'acostament que hauria de seguir a l'estranyesa inicial.

Resulta molt d'agrair, aleshores, l'estranyesa si se la considera un senyal, un avís d'alguna cosa en què cal aprofundir.

Fins on arriba l'estranyesa?

En els cercles familiars, d'amics, tal vegada de treball, la persona va fent "seves" altres persones, a les quals estima, desitja el millor per a elles, vetlla per elles. D'alguna manera es fa responsable del seu benestar. Aquest cercle d'entrega i afecte és normalment molt reduït.

La proposta de Silo d'aprofundir en l'amor i la compassió condueix sens dubte a ampliar més i més aquesta xarxa d'afecte. Porta a l'aspiració d'estimar la humanitat, cosa extremadament difícil, més enllà d'una declamació o una declaració de bones intencions.

Quan en el primer capítol de la Mirada Interna Silo diu "Aquí hi ha alegria, amor al cos, a la naturalesa, a la humanitat i a l'esperit" proposa una aspiració profunda, un estil de vida, un propòsit.

Qui soc?, cap on vaig?, l'estranyesa més profunda

No deixis passar la teva vida sense preguntar-te: "qui soc?"

No deixis passar la teva vida sense preguntar-te: "cap on vaig?"

No deixis passar un dia sense respondre't qui ets.

No deixis passar un dia sense respondre't cap on vas.

(Fragment del Camí, inclòs en El Missatge de Silo)

Quan Silo proposa preguntar-se i respondre's cada dia a aquestes dues preguntes, "qui soc?" i "cap on vaig?", per ventura no està proposant afrontar l'estranyesa més profunda, l'estranyesa davant d'un mateix, l'estranyesa davant del sentit de la vida?

En aquest punt, l'estranyesa se m'apareix com un senyal, una ajuda en la recerca del profund, un registre que agraeixo perquè em recorda que no hi ha res més important que aquesta recerca humil, acurada i permanent.

Tornant a la Guia del Camí Intern, em sembla entendre el que tenen en comú l'estranyesa, l'odi, la possessió, la venjança o el desig de romandre: van contra l'evolució, tenen en comú negar allò que és humà.

3 Experiències personals d'estranyesa i de la seva total absència

Somnis (durant la segona quaterna de la disciplina mental, anomenada tan gràficament "la determinació"):

Dempeus al moll, veig una persona situada enmig del mar profund. Grans masses d'aigua l'envolten, girant al seu voltant, com un enorme remolí, però ella està seca, en l'espai buit central. M'espanto i penso com treure-la. Però aquesta persona em mira i no entén la meva alarma. Està tranquil·la, indiferent. Comprenc que no s'adona que està envoltada d'un mar embravut del qual no pot sortir... Em desperto inquieta, registrant una profunda estranyesa. Aquesta persona era jo, qui si no?, i vivia en la il·lusió de ser lliure...

.....

Camino i camino, aparentment avançant. En un moment em veig des de dalt i m'adono, consternada, que estic avançant en un cercle sense fi, lligada al centre per fils invisibles, com un cavall eternament girant al voltant d'una sínia. De nou l'estranya il·lusió de la llibertat...

.....

No recordo les imatges del somni, però em desperto amb una evidència que m'envaeix: "l'estranyesa és la mort dels altres, perquè nego la seva existència". Em dic: "Sentir l'altre com a estrany és negar la seva relació amb mi, però com som part d'un tot, és com una amputació, la mort d'una part de mi".

Tinc ocasió d'acompanyar un membre de la Campanya pel tancament dels Centres d'internament d'estrangers a visitar un intern ucraïnès que està en vaga de fam i s'ha autoagredit per denunciar les tortures que ha sofert. Se succeeixen les situacions absurdes, surrealistes, amb els vigilants, fins que ens trobem enfront d'ell. Un vidre ens separa, només podem parlar per un telèfon de so defectuós. He vingut amb la intenció d'ajudar, d'aportar-li alguna cosa positiva, però el miro i només veig una persona desesperada que sé que seguirà engrandint la seva violència i el seu dolor. Registro com un gran fracàs l'estranyesa profunda que em produeix i que m'impedeix connectar amb ell.

Aquest registre s'accentua en sortir del CIE, quan m'expliquen que en realitat hem estat en el mòdul dels blancs. Hi ha un altre mòdul on es tanca els africans, els més oblidats entre els oblidats; apartats de tot, desposseïts de tot, viuen amuntegats fins al moment en què siguin repatriats o deixats anar de nou al carrer. No els veig, no els conec, però durant uns dies quedo desestabilitzada per la barreja de registres d'estranyesa i compassió.

Somnis recents sobre les il·lusions:

Estic davant d'un mirall. Miro la meua imatge i em sorprèn veure una cara que no és la meua. Tan aviat me n'adono, la imatge es transforma i el mirall em retorna una altra cara diferent. Al seu torn aquesta cara es transforma en una altra i després en una altra... Les cares es van succeint en un moviment continu. Després de la primera sorpresa, m'adono que totes aquestes cares soc jo. En el somni em dic: jo soc totes, totes són jo. L'essència és la mateixa, l'aparença és il·lusòria. Em desperto alegre i alliberada, com si hagués tingut una revelació.

.....

Estic caminant admirant el suau color blau del cel, els núvols lleus i flonjos. De sobte, la meua mirada canvia, m'adono que el que creia el cel immens no és més que un decorat pintat, posat aquí per crear la il·lusió d'un cel. Després de la primera estranyesa, registro un encaix, un acord profund. "Clar, és cert que tot és il·lusori!"

Miro el pòster de la meua habitació que tantes vegades m'ha inspirat, que mostra la llum exterior des de l'interior d'un dolmen. Miro una il·lustració que recrea la seva construcció i no em són estranys els éssers que em represento. Em commou registrar l'humà en ells, sentir el fil de l'evolució que ens uneix, a través de mil·lennis.

Alguns dels moments de més connexió amb allò humà els he registrat en coves, dolmens i paratges on es fa més manifesta la petjada dels primers éssers humans.

M'és molt més fàcil sentir allò humà, allò que ens uneix, davant una construcció prehistòrica, que davant altres construccions humanes més modernes i elaborades. Tal vegada és perquè en el món prehistòric em sembla advertir la cerca humana més essencial. O tal vegada és perquè m'identifico amb aquells primers investigadors, als quals em represento plens d'estranyesa davant dels seus propis registres, davant del món que els envolta.

Agraeixo profundament l'audàcia i la intenció que els va fer iniciar una cerca que no ha acabat. Agraeixo que alguna cosa o algú els inspirés com segueix inspirant les millors aspiracions humanes.

4 Què sobrepassa l'estranyesa

Preguntar-me què és allò que sobrepassa l'estranyesa m'ha dut a buscar en el Diccionari del Nou Humanisme i re-descobrir el significat genuí d'unes paraules tan grollerament manipulades i contaminades en el llenguatge comú. Com un procés de desvetllar el significat, d'eliminar els espessos vels que cobreixen i envileixen unes paraules que connecten amb el millor de l'humà. Què significatiu resulta que just les paraules que expressen el millor de l'humà siguin les més degradades en el llenguatge comú!

Aquestes són algunes de les paraules “desvetllades” que m'orienten en la cerca d'allò que sobrepassa l'estranyesa¹:

AMOR

(del llat. *amorem*). Afecte que mou a buscar un bé veritable o imaginari i desitjar-ne la possessió. La paraula **amor** té sentits molt diversos, però representa una inclinació cap a algú o cap a alguna cosa.

(...)

Els humanistes consideren l'amor com una força psicològica fonamental que assegura l'ajuda mútua i la solidaritat entre els éssers humans per damunt de les fronteres establertes entre els grups socials i els estats.

CARITAT²

(del llat. *caritas*). Per a alguns corrents filosòfics i religiosos, és sinònim de “compassió”. Diferent a tolerància.

Qualitat moral que practica l'amor actiu dirigit a tots els éssers necessitats, en especial els éssers humans. Comprèn el fet de sentir el dolor de l'altre com dolor propi i la intenció de prestar l'ajuda i cooperació corresponents. És part del fonament ètic de totes les religions universals. La **caritat** permet superar hostilitats i intoleràncies tribals i estamentàries o classistes. Exigeix la superació de l'hàbit de dividir els éssers humans entre propers i aliens. Aquesta característica és pròpia de la personalitat humanista. (...)

FRATERNITAT

(del gr. *phratría* i d'aquest el llat. *fraternitas*: fraternitat). Es tracta de l'amor de germans que uneix tots els membres de la família humana. L'amor fratern és la tendència de l'ésser humà a unir-se solidàriament amb els altres sobre la base de compartir una mateixa dignitat humana.

(...)

Aquest terme amb el temps es va anar desplaçant cap a l'ús més freqüent de solidaritat i en aquest empetitiment progressiu, que denota la tendència individualista actual, es comença a emprar el de “reciprocitat” quasi com a condició mínima de la relació humana. No obstant, el N. H. considera la fraternitat com expressió de l'amor universal que uneix tots els éssers humans. En aquest sentit la **fraternitat** s'estén no solament als membres d'una tribu, una classe, casta o altre grup social, sinó a tots els éssers humans independentment de la seva raça, condició social o religiosa.

TOLERÀNCIA

(de *tolerar* i aquest del llat. *tolerare*). Qualitat moral que expressa una actitud atenta i respectuosa d'una persona, grup, institució o societat, amb relació als interessos, creences, opinions, hàbits i conducta aliens. Es manifesta en l'afany d'arribar a la comprensió mútua i a la conciliació d'interessos i opinions divergents mitjançant la persuasió i les negociacions. (...) En tot cas, no s'ha de confondre la **tolerància** amb la caritat o la compassió.

La **tolerància** assegura la llibertat espiritual de cada persona en la societat moderna. Des del segle XVIII s'aplicava preferentment a l'esfera religiosa amb el reconeixement del permís per professar confessions diferents a l'admesa

¹ Extractes traduïts al català del Diccionario del Nuevo Humanismo (inclòs a les “Obras Completas, volumen II”. Silo. Ediciones Humanistas, 2002) Se citen només els fragments que semblen més relacionats amb l'objecte de reflexió. Els subratllats són meus.

² **Compassió** no té entrada pròpia en el Diccionari Humanista, però apareix com a sinònim de **caritat**. Per cert, tampoc no hi ha cap referència per a l'**estranyesa**.

oficialment. En l'actualitat, la **tolerància** es converteix en una condició necessària per a la supervivència de la humanitat perquè permet realitzar el diàleg entre cultures i corrents diferents sobre la base del respecte mutu i la igualtat de drets. La **tolerància** és el fonament de la democràcia moderna perquè assegura el pluralisme religiós, ideològic i polític, dona garantia a les minories enfront a les majories i assegura la sobirania de la personalitat.

El N. H. considera la **tolerància** com a condició indispensable de l'estil de vida humanista i de la cooperació nacional i internacional com a base per a l'aplicació efectiva dels drets humans universals.

5 Conclusions

Tot assumint totalment que es tracta de reflexions personals, sintetitzo algunes conclusions que per a mi són certes i m'ajuden a ordenar tot allò que he estudiat i registrat fins ara:

- L'estranyesa és expressió de la individualitat enfront de la unitat i la comunicació amb el món.
- L'estranyesa només és negativa quan es tria romandre en aquest estat.
- L'estranyesa és la negació d'allò humà, del que ens uneix, d'allò que som, perquè som UN. Per tant, l'estranyesa és una il·lusió.
- L'estranyesa és un senyal, un avís d'alguna cosa en què cal aprofundir.
- Només avançant en l'amor i la compassió es pot superar l'estranyesa.
- La proposta de Silo de preguntar-se cada dia "qui soc" i "on vaig" busca donar resposta a l'estranyesa més profunda.

6 Bibliografia

- Obras Completas, Volumen I. Silo. Ediciones Humanistas. Espanya, 1999.
- Obras Completas, Volumen II. Silo. Ediciones Humanistas. Espanya, 2002.
- Apuntes de Psicología. Silo. Ulrica Ediciones. Argentina. 2010.
- El Mensaje de Silo. Editorial Edaf. Espanya. 2008.
- Diccionario de la lengua española. Real Academia Española. 21 edición.

Annex. Procés personal en l'elaboració d'aquest treball

Aquest escrit és en realitat una segona oportunitat. Al novembre del 2012, repetint altres episodis biogràfics similars, l'autocensura em va impedir acabar d'una manera unitària per a mi el treball en què havia estat treballant. Després d'una interrupció d'alguns mesos, em dono una segona oportunitat i reprenc aquestes reflexions, com a relat d'experiència, és a dir, assumint clarament la pròpia mirada i la pròpia experiència com a fil del treball.

Per què l'estranyesa com a tema central? Tal vegada perquè ha estat un tema recurrent en les meves reflexions i inquietuds des de fa molt temps. La meua pregunta, el meu punt de partida, és per què Silo en la Guia del Camí Intern (inclosa a *La Mirada Interna*) inclou l'estranyesa en el mateix estadi que l'odi, la venjança, o la possessió, que en principi semblen estats més inequívocament negatius.

Fa alguns anys vaig pensar en escriure-li per preguntar sobre aquest tema però, per un pudor que ara lamento, em vaig inhibir. Més tard, al llarg del desenvolupament de la disciplina mental, en moltes ocasions van sorgir ocurrencies, reflexions i moments d'emoció relacionats amb l'estranyesa o bé amb la seva total absència. Recordo en especial com en va ser d'estrany i de sofrent descobrir la forma mental, el seu determinisme, l'encadenament consciència-món. I recordo també què extremadament alliberador fou arribar a veure en un i en tot el mateix i assumir plenament que l'estranyesa és una il·lusió.

En aquest treball m'he proposat centrar la meua mirada en la cerca de significats que tinguin encaix per a mi. L'estudi i el rastreig s'han orientat en la direcció de comprendre per què, a la llum de la meua experiència, l'estranyesa és tan negativa i antievolutiva com la possessió, l'odi, la gelosia, la venjança o el desig de romandre.

Per què em centro en l'estranyesa? Per descomptat he trobat raons biogràfiques, d'experiències viscudes, o més aviat interpretades, que expliquen en termes psicològics per què l'estranyesa es converteix en un objecte d'interès recurrent. Però l'estudi psicològic és inesgotable i no té gaire cosa a veure amb la recerca d'allò que és profund. Prefereixo (i trio!) considerar tant les experiències d'estranyesa com les ocurrencies sobre allò que la sobrepassa com a inspiracions, com a senyals que arriben des del profund per orientar les meves cerques, senyals que agraeixo profundament.

Com agraeixo les nombroses resistències sorgides al llarg de l'elaboració d'aquest treball. Gràcies a elles, i a l'exemple dels qui m'han precedit, se m'ha fet evident per on havia de seguir intentant.

Finalment, agraeixo al Mestre l'entrega generosa, el savi ensenyament, l'alè afectuós, la força, la inspiració. Gràcies, Silo.